PRAKTIJKPORTRET / BEWEGINGSGERICHTE KINDERCOACHING

Beweging als basis voor ontwikkeling

Oogmotoriek, oogsamenwerking en primairereflexen in de praktijk van kindercoach Laura Plugge

Beelden uit de praktijk van Laura Plugge.

Bij concentratieproblemen, prikkelgevoeligheid of vermoeidheid kijkt Laura Plugge vanuit MoveKids in Noordwijk verder dan het zichtbare gedrag. Als leerkracht en psychomotorisch kindercoach betrekt zij ook de motorische ontwikkeling en visuele vaardigheden bij haar observaties.

Motorische ontwikkeling als uitgangspunt

Laura volgde de pabo in Leiden, met een minor gericht op passend onderwijs. Haar interesse in de ontwikkeling achter het gedrag leidde tot opleidingen in psychomotorische kindercoaching en reflexintegratie. Ook is zij visueel screener en trajectbegeleider.

In 2025 startte zij MoveKids. Zij begeleidt kinderen met uiteenlopende hulpvragen, waaronder concentratieproblemen, prikkelgevoeligheid, zindelijkheidsmoeilijkheden, het spiegelen van letters en vermoeidheid. Preventief signaleren en niet te snel labelen zijn belangrijke uitgangspunten.

Casuïstiek: motorische onrust en concentratieproblemen

Een jongen van negen jaar werd aangemeld vanwege onrust en concentratiemoeilijkheden. Volgens zijn moeder wiebelde hij veel, reageerde hij op vrijwel alles en stond hij voortdurend “aan”. Hij ervoer zelf ook hinder: hij wilde rustiger zijn, maar kreeg dit niet voor elkaar.

Na een schooldag was de jongen opvallend vermoeid en wilde hij vroeg slapen. De combinatie van onrust, concentratieproblemen en vermoeidheid vormde de aanleiding voor de begeleiding.

Laura bracht de hulpvraag in kaart en voerde een visuele screening en reflexscreening uit. Deze observaties vormden het vertrekpunt voor de bewegingsgerichte oefeningen.

Screening en bewegingsgerichte begeleiding

Visuele screening: oogmotoriek en oogsamenwerking

Laura observeert de bewegingen van de ogen en de samenwerking tussen beide ogen. Hiervoor gebruikt zij verschillende observaties, waaronder een biopterscreening die uit drie onderdelen bestaat.

Het gaat daarbij niet om het beoordelen van de gezondheid van het oog zoals een oogarts of opticien dat doet, maar om het signaleren van bijzonderheden in het visuele functioneren.

Bij de negenjarige jongen constateerde Laura een verstoorde oogsamenwerking. Dit zag zij volgens haar ook terug in een aanvullende visuele opdracht waarbij de jongen niet het beoogde resultaat kon tekenen.

Primaire reflexen en houdingsreflexen

Primaire reflexen zijn automatische bewegingsreacties die vroeg in de ontwikkeling ontstaan. Naarmate kinderen zich ontwikkelen, treden deze reacties doorgaans verder op de achtergrond en ontstaat meer ruimte voor doelgerichte bewegingen.

Naast de visuele screening onderzocht Laura verschillende reflexreacties. Bij deze jongen waren volgens haar vooral houdingsreflexen nog zichtbaar. Zij vermoedde een samenhang met de geobserveerde oogsamenwerking, zonder dat dit een vastgestelde oorzaak hoeft te zijn.

Gerichte bewegingsinterventies

Laura combineert reflexintegratietechnieken met bewegingsoefeningen en spelvormen. Daarnaast gebruikt zij visusoefeningen en opdrachten die gericht zijn op oogmotoriek en oogsamenwerking. De oefeningen sluiten aan bij haar observaties en bij de hulpvraag van het kind.

Ouderbetrokkenheid en oefenfrequentie

Kinderen komen doorgaans eenmaal per drie weken voor een sessie. Tussen de contactmomenten oefenen zij dagelijks met hun ouders thuis.

Laura demonstreert de oefeningen en laat ouders deze vervolgens onder haar begeleiding uitvoeren. Zij besteedt aandacht aan de uitvoering, dosering en signalen die het kind tijdens het oefenen laat zien. Ouders leren daardoor niet alleen welke oefeningen ze moeten doen, maar ook waarop ze moeten letten.

Bij oudere kinderen legt zij uit wat ze observeert en waarom een oefening wordt ingezet. Zo probeert ze het kind actief bij de begeleiding te betrekken.

Trajectevaluatie: verandering in dagelijks functioneren

Bij de negenjarige jongen bestond het traject uit acht sessies. Laura beschrijft dat de vermoeidheid daarna was afgenomen, de jongen meer rust ervoer op school en zich beter kon concentreren.

Bij een tweede meetmoment zag zij bovendien verbetering van de oogsamenwerking. De reflexreacties die zij tijdens de eerste screening had waargenomen, waren volgens haar bij de afsluiting niet meer zichtbaar.

De bevindingen illustreren hoe Laura de oorspronkelijke hulpvraag vergelijkt met de situatie na de begeleiding. Het blijft een individuele praktijkervaring: op basis van deze casus kan niet worden vastgesteld welk onderdeel van de begeleiding de veranderingen heeft veroorzaakt.

Wetenschappelijke context en preventieve signalering

Wetenschappelijke inzichten: verbanden en beperkingen

De relatie tussen aanhoudende primaire reflexen, motorische ontwikkeling en leer- en concentratiemoeilijkheden is onderwerp van onderzoek. Systematische literatuurstudies beschrijven verbanden tussen reflexreacties, motorische vaardigheden en aspecten van de ontwikkeling.

Dat zijn aanwijzingen voor mogelijke samenhang, geen bewijs dat aanhoudende reflexen de oorzaak zijn van concentratie- of leerproblemen. Ook is de werkzaamheid van specifieke reflexintegratieprogramma's nog niet overtuigend vastgesteld.

Voor de praktijk betekent dit dat observaties, werkhypothesen en daadwerkelijke uitkomsten zorgvuldig uit elkaar gehouden moeten worden. Bij de beoordeling van een kind blijven ook andere verklaringen en passende verwijzing van belang.

Preventieve signalering van motorische vaardigheden

Vanuit haar ervaring als kleuterleerkracht benadrukt Laura het belang van vroegtijdige aandacht voor motorische ontwikkeling. Zij kijkt onder meer naar evenwicht, lichaamsbewustzijn, zintuiglijke ervaringen, fijne en grove motoriek en visuele en auditieve vaardigheden.

Ook de vroege motorische ontwikkelingsgeschiedenis kan voor haar observaties relevant zijn, zoals kruipen, tijgeren en het opdoen van verschillende bewegingservaringen.

Beweging in de dagelijkse omgeving

Laura noemt balanceren, bewegen over verschillende ondergronden, het verkennen van lichaamshoudingen en zintuiglijk spel als mogelijkheden om de motorische ontwikkeling te stimuleren.

Kenmerkend voor MoveKids is de combinatie van motorische en visuele observaties, bewegingsgerichte oefeningen, betrokken ouders en een evaluatie van de hulpvraag. Deze aanpak kan aanvullende ondersteuning bieden, maar vervangt geen noodzakelijke medische of ontwikkelingsgerichte diagnostiek.

Niet alleen het zichtbare gedrag, maar de ontwikkeling van het kind vormt voor Laura het vertrekpunt.

OVER LAURA PLUGGE
Laura Plugge is leerkracht, psychomotorisch kindercoach, reflexintegratiebehandelaar, visueel screener en trajectbegeleider. Vanuit MoveKids in Noordwijk begeleidt zij kinderen met leer- en gedragsmoeilijkheden.
www.movekids.nl

Geraadpleegde literatuur

McWhirter, K., Steel, A. & Adams, J. (2024). The association between learning disorders, motor function, and primitive reflexes in pre-school children: A systematic review. Journal of Child Health Care.

Provazník, A. e.a. (2026). Persisting primitive reflexes and motor and cognitive development in children: A systematic review. Acta Psychologica.

Aanvullende publicaties:
rhythmicmovement.org/research-and-supporting-articles/.